

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

19. søndag i treenighetstiden – 3. oktober 2021

Evangelium: Joh. 7, 14-17

Lesetekst I: 5. Mos. 30, 11-15 (**prekentekest**)

Lesetekst II: Rom 2, 13-16

«... ordet er deg helt nær...»

Vi nærmer oss avslutningen av treenighetstiden, og det er søndagens GT-tekst som er prekentekest. Evangelieteksten fra Joh 7,14-17 løfter fram den autoritet Jesus har som lærer. Det han formidler og den myndighet han underviser med, har han fra Ham som sendte Jesus til oss. Forbindelsen med teksten fra 5 Mos. 30 er først og fremst at Guds vilje og bud er kommet til oss – kommet oss nær. Vi trenger ikke begi oss på leting for å bli kjent med Guds vilje. Brevteksten fra Rom 2,13-16 minner oss om at lovens krav «står skrevet» i menneskenes hjerter.

Dateringen av 5. Mosebok (Deuteronomium, = den andre loven) er omstridt, men ikke vesentlig for vår tolkning av teksten. Det meste av lovstoffet i dette skriftet er også formidlet tidligere i Mosebøkene. Sannsynligvis er den endelige utformingen gitt senere i folkets historie, men innholdet i 5 Mos kan likevel bilbakeføres til Moses.

Den historiske konteksten er i flg. kap 1 at Moses taler til folket når de etter førti år i ørkenen endelig står ved grensen til det lovede land. Trolig befinner de seg nord for Dødehavet, i grensetraktene mot Moab. På den andre siden av Jordan-dalen ligger landet som Gud for mer enn fire hundre år siden lovte Abraham.

I sin tale minner Moses folket på hvem de er og hvor de kommer fra. Han beskriver vandringen gjennom ørkenen fra Egypt til Kanaan, og hvordan Gud – tross folkets ulydighet – har bevart dem og ført dem dit Han lovte dem. Så gjentar Moses sentrale deler av Loven og de forskrifter Gud gav israelittene på Sinai-fjellet og senere undrer vandringen. Mot slutten av talen fornyes Guds løfte om velsignelse over folket dersom elsker Herren sin Gud og holder hans bud. Det er i denne sammenheng Gud minner folket om at de bud han gir dem hverken er «ufattelige eller langt borte» (v 11).

Den Gud som gir Israel-folket sine bud, er den samme Gud som førte folket ut av fangenskapet i Egypt og har ledet dem gjennom ørkenen. Han har allerede gitt dem seier over folk som vil hindre at de inntar landet de er lovet. Lovpakten på Sinai (2 Mos 19-20) er ingen pakt mellom to likestilte parter, men en pakt Gud tilbyr dem fordi han har valgt dem ut blant alle folkeslag (jfr 5 Mos 7,7-11). Guds bud er gitt av Ham som har utvalgt folket og vist dem sin kjærlighet. Derfor må de ikke tenke at budene er høye og uoppnåelige. Heller ikke må de tenke at det kreves en særegen kompetanse eller åndelig innsikt for å forholde seg

til Herrens bud. Nei, budene er jordnære og livsnære. Israels folk kan si dem fram, samtale om dem og veilede hverandre. De har dem i sitt hjerte, slik at de kan ha dem som rettesnor i hverdagen (v 14). Det er trolig disse versene Paulus har i tanke når han i Rom 10,6-8 taler om rettferdigheten som troen gir. Også Guds rettferdighet er kommet ned til oss, gjennom Jesus.

V 15-20 er en alvorlig formaning til å leve rett. Folket er også tidligere blitt satt på valg (5 Mos 11,26-28; jfr Josva 24). I v 15 settes livet og det gode opp mot døden og det onde. Dette svarer til velsignelsen og forbannelsen som grunnleggende motsetninger. Se Salme 1, hvor det samme beskrives som to veier.

For jødene er Halakha betegnelsen på lovtradisjonen som gir veiledning for livet i samsvar med Guds bud. Halakha er avledet av verbet Halakh, som betyr «å gå». Dette er godt i samsvar med Mose utfordring til Israel om å leve etter Guds bud. Til grunn for Halakha ligger Tora, Guds lov slik de har mottatt den skriftlig, gjennom Moseloven. En annen kilde til Halakha er Mishna (200-tallet), som bygger på den muntlige lovformidling.

For oss som evangeliske kristne er det nyttig å se hvordan Guds lov i jødedommen ses på som en kilde til en livsvandring under Guds velsignelse. I luthersk tradisjon er vi vant til å sette loven opp mot evangeliet. Loven avdekker synden og viser at vi trenger den rettferdighet som evangeliet formidler. Men også i luthersk teologi har loven samtidig til oppgave å gjøre oss kjent med Guds gode vilje for våre liv. Når vi forkynner over denne teksten fra 5 Mos, gjelder det at vi skjelner rett mellom lovens ulike oppgaver. Også på 19. søndag i treenighetstiden skal vi løfte fram evangeliet om Guds rettferdighet i Jesus Kristus. Han er kommet ned til oss med den rettferdighet vi ikke selv kunne finne (jfr Rom 10,6-8). Men så skal vi også bære fram det gode budskap om Guds lov, som er kommet oss «helt nær» (v 14). Den møter oss i Skriften, i Guds ord. Å ha loven som frelsesvei, fører til forbannelse. Men å ha loven som rettesnor for livet sammen med vår Frelser, fører til velsignelse. Ingen grunn til å bli motløs av å skulle ha med en GT-tekst opp på prekestolen!

Svein Granerud

landsstyreleder, Den norske Israelsmisjon

svein.granerud@normisjon.no